

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»**

**Факультет педагогіки та фінансово-економічної діяльності
Кафедра фінансово-економічних дисциплін**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора з навчальної роботи
Оксана КОГУТЮК
«30» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

24. МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

освітньо-професійної програми **Фінанси, банківська справа та страхування**
підготовки **бакалавра**
за галуззю знань **07 Управління та адміністрування**
спеціальності **072 Фінанси, банківська справа та страхування**

Вінниця 2024

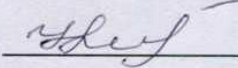
Робоча програма освітнього компонента 24. Міжнародна економіка з підготовки бакалаврів за галуззю знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

РОЗРОБНИК(И):

Віталій БАБІЙ, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансово – економічних дисциплін

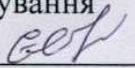
СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету педагогіки та фінансово-економічної діяльності «29» серпня 2024 р., протокол №1

Голова д-р пед. наук, проф. Наталія МИСЛІЦЬКА

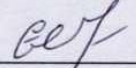
ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування

 канд. економ. наук, старший викладач, завідувач кафедри Наталія ЄВДОКИМОВА

Робочу програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри фінансово-економічних дисциплін

«28» серпня 2024, протокол № 1

Завідувач кафедри канд. екон. наук Наталія ЄВДОКИМОВА

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти / освітньо-професійний ступінь	Характеристика освітнього компонента		
		Денна форма навчання		
Кількість кредитів - 4	Галузь знань 07 Управління та адміністрування	Обов'язковий		
	Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок			
Змістових модулів - 2	Ступінь вищої освіти бакалавр/	Рік підготовки:		
		Семестр: 2		
Загальна кількість годин - 120		Лекції 34	Семінари 34	Практ./лаб.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних- 4		Самостійна робота 52		
самостійної роботи здобувача освіти - 3				
		Вид контролю: залік		

2. Мета, завдання, програмні компетентності та результати навчання

2.1.Мета, завдання освітнього компонента

Метою викладання навчальної дисципліни “ Міжнародна економіка” є формування у студентів теоретичних знань, умінь та практичних навичок у галузі міжнародної економіки, форм, методів та механізмів реалізації міжнародних економічних відносин. З'ясування місця національних економік у системі світогосподарських зв'язків, розуміння сучасного світового економічного простору як глобалізованого економічного середовища, функціонування якого визначає тенденції суспільного розвитку.

Завдання навчальної дисципліни: вивчення сутності міжнародної

економічної системи та закономірностей її розвитку, методів аналізу політикоправового, економічного, соціально-культурного середовища та інфраструктури міжнародної економічної діяльності; набуття знань про регулювання міжнародних економічних відносин, міжнародну валютну систему, методологію міжнародних розрахунків, процеси міжнародної економічної інтеграції, набуття вмінь використовувати одержані знання у практичній зовнішньоекономічній діяльності, визначення місця та зв'язків України в світовому господарстві.

Логіка і структура курсу та передбачені цією програмою методи його вивчення дають можливість студентам засвоїти той реальний обсяг науково – теоретичних знань, який забезпечує цілісне уявлення про функціонування сучасної міжнародної економіки на національному і загальносвітовому рівні.

2.2. Програмні компетентності

2.2.1. Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародної економіки, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

2.2.2. Загальні компетентності

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК10. Здатність працювати у команді.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)

2.2.3. Спеціальні компетентності.

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро – та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у том у числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку

СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне

забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову завітність

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

2.3. Результати навчання

2.3.1. Програмні результати навчання за ОПП.

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно – наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПР 20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

2.3.2. Результати навчання за освітнім компонентом.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні

знати:

- суть законів і закономірностей розвитку світового господарства;
- принципи формування і специфіку сучасної організації світової системи господарства;
- форми міжнародних економічних відносин;
- закономірності функціонування сучасних світових ринків товарів, послуг, капіталів та робочої сили;
- характеристику форм зовнішньоторговельної політики: протекціонізм та лібералізація;
- особливості міжнародних валютно-фінансових відносин, світових валютних та фінансових ринків;
- принципи раціональної поведінки суб'єктів міжнародної економіки на світових ринках товарів, капіталів та робочої сили;
- форми економічної інтеграції і основні інтеграційні угруповання;
- місце і роль України у світовій економіці.

вміти:

- володіти основними категоріями міжнародної економіки;
- розуміти механізм дії економічних законів міжнародної економіки;
- використовувати та аналізувати широкий статистичний матеріал щодо міжнародної торгівлі, світового руху мобільних факторів виробництва (капіталів, робочої сили, технологій);
- виявляти найважливіші проблеми і перспективи еволюції міжнародної економіки як господарської системи;
- аналізувати і порівнювати стан економіки України та її місце на світових ринках товарів, послуг, капіталів, ресурсів та робочої сили.
- орієнтуватись в економії світового господарства і міжнародних економічних відносин;
- визначити економічні аспекти глобальних проблем і шляхи їх розв'язання.

3. Програма освітнього компонента

Змістовий модуль I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ. ФОРМИ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Тема 1. Міжнародна економічна система

Предмет курсу “міжнародна економіка”. Міжнародна економічна система: сутність та структура. Міжнародні економічні відносини. Сукупність національних економік. Класифікація країн за рівнем соціально-економічного розвитку. Міжнародний поділ праці: сутність, форми та фактори. Міжнародна спеціалізація виробництва. Міжнародне виробниче кооперування. Форми міжнародної кооперації. Міжнародні економічні відносини.

Систематизація країн світу. Систематизація країн за регіональною ознакою. Систематизація країн за організаційною ознакою. Систематизація країн за рівнем економічного розвитку. Макроекономічні індикатори розвитку країн. Економічно розвинені країни світу Країни, що розвиваються та країни з ринками, що формуються. Країни з перехідною економікою. Нові індустріальні країни. Країни із середнім рівнем розвитку. Систематизація країн за рівнем соціально економічного розвитку, ключовий показник систематизації. Механізми взаємодії національних економік країн світу. Принципи міжнародних економічних відносин.

Тема 2. Трансформація міжнародних економічних відносин

Особливості форм міжнародних економічних відносин та рівні їх реалізації. Принципи міжнародних економічних відносин. Вплив середовища міжнародних економічних відносин на бізнес-діяльність. Характеристика середовища міжнародних економічних відносин. Політикоправове, економічне, соціально-культурне середовище. Ресурси та інфраструктура. Міжнародний транспорт та зв'язок.

Організація та суб'єкти міжнародної економічної діяльності. Різновиди міжнародних організацій. Види міжнародної економічної діяльності. Рівні та органи адміністративно-правового регулювання міжнародної економічної

діяльності.

Сучасна проблематика трансформації міжнародних економічних відносин. Цифрова трансформація міжнародних економічних відносин. Зелена трансформація міжнародних економічних відносин.

Тема 3. Диверсифікація міжнародної економічної діяльності

Міжнародна економічна діяльність. Форми міжнародної економічної діяльності. Нові форми міжнародної економічної діяльності. Суб'єкти МЕД. Специфічні суб'єкти МЕД. Мотивація здійснення міжнародної економічної діяльності для суб'єктів різних рівнів. Корпоративна соціальна відповідальність в міжнародному бізнесі.

Транснаціональні компанії. Структура ТНК. Транснаціональні корпорації, сутність, критерії, еволюція та структура. Масштаби діяльності ТНК та БНК. Транснаціональні банки. Форми міжнародної економічної діяльності підприємств. Багатонаціональні компанії у формуванні мережевої економіки

Тема 4. Світова торгівля товарами та послугами

Джерела міжнародної торгівлі. Причини міжнародної торгівлі. Значення зовнішньої торгівлі для національної економіки. Місце міжнародної торгівлі в системі МЕВ. Фактори, що впливають на розвиток міжнародної торгівлі. Основні показники міжнародної торгівлі. Структура світової торгівлі: товарна, географічна. Сучасні тенденції розвитку міжнародної торгівлі.

Еволюція теорій міжнародної торгівлі. Класичні теорії міжнародної торгівлі. Меркантилізм. Теорія абсолютних переваг А.Сміта. Теорія порівняльних переваг Д.Рікардо. Теорія порівняльної наділеності факторами Е.Хекшера – Б.Оліна. Парадокс В.Леонтьєва. Теорія життєвого циклу товару. Теорія подібності країн. Неотехнологічні теорії. Теорія конкурентних переваг М.Портера. Неофакторні теорії міжнародної торгівлі.

Поняття світового ринку. Світовий ринок товарів. Світовий ринок послуг. Послуга. Класифікація послуг. Кількісні та якісні показники міжнародної торгівлі. Структурні показники міжнародної торгівлі. Показники динаміки. Показники результатів. Показники відкритості економіки.

Сучасна структура світового ринку товарів і послуг. Географічна структура світового ринку. Товарна структура світового ринку. Сучасні тенденції розвитку світового ринку товарів та послуг. Зовнішня торгівля України: географічна та товарна структура. Україна на глобальному ринку товарів та послуг

Тема 5. Форми, методи міжнародної торгівлі та цінова політика на світовому ринку

Форми міжнародної торгівлі. Види міжнародної торгівлі. Зустрічна торгівля. Форми зустрічної торгівлі. Методи міжнародної торгівлі. Переваги та недоліки торгівлі напряму та через посередників. Види посередників. Посередницькі операції. Операції з перепродажу. Комісійні операції. Агентські операції. Брокерські операції. Інституційні посередники у міжнародній торгівлі. Міжнародні товарні біржі. Функції міжнародних товарних бірж. Класифікація міжнародних товарних бірж. Основні операції на міжнародних товарних

біржах. Види біржових угод. Тенденції біржової торгівлі. Мережа торговельних бірж. Групи біржових товарів. Біржова торгівля України. Міжнародні аукціони. Центри аукціонної торгівлі. Види аукціонів. Способи проведення аукціонів та їх типи аукціонів. Тенденції аукціонної торгівлі. Міжнародні тендери. Класифікація міжнародних тендерів. Функції міжнародних тендерів. Етапи проведення торгів. Тенденції в проведенні торгів. Виставки. Ярмарки. Класифікація виставок та ярмарок. Функції виставок та ярмарок.

Ціноутворення на світовому ринку. Класифікація цін у міжнародній торгівлі. Система знижок у міжнародній торгівлі. Базисні умови постачання (INCOTERMS) та їх роль у формуванні ціни зовнішньоторговельних угод. Нові правила INCOTERMS.

Тема 6. Міжнародний науково-технологічний обмін

Сутність міжнародного науково-технологічного обміну та його форми. Сутність та види патентних угод. Особливості сучасної ліцензійної торгівлі. Основні форми передачі технологій. Канали передачі технологій. Лізинг як форма передачі технологій. Форми платежів за ліцензійними угодами. Особливості купівлі-продажу «ноу-хау». Види та особливості торгівлі інжиніринговими послугами. Міжнародний трансферт технологій, особливості технологічних стратегій країн світу. Фактори і пріоритети інноваційно-технологічного лідерства країн. Використання глобальними корпораціями інновацій на світових ринках. Форми техноглобалізму країн. Регуляторні механізми стимулювання розвитку світового ринку інновацій.

Міжнародна система торгівлі квотами на викиди двоокису вуглецю

Тема 7. Світовий фінансовий ринок

Світовий фінансовий ринок. Структура світового фінансового ринку. Євровалюта. Інструменти запозичення на світовому фінансовому ринку. Особливості світового ринку позичкового капіталу. Міжнародні кредитно-фінансові інститути. Міжнародні фінансові центри. Суб'єкти міжнародного фінансового ринку. Міжнародний ринок валют. Міжнародний кредитний ринок. Ринок цінних паперів. Ринок довгострокових цінних паперів - фондовий ринок. Ринок фінансових дериватів. Міжнародні організації з регулювання валютно-кредитних відносин

Тема 8. Регуляторні механізми міжнародної торговельної системи

Міжнародна торговельна політика. Інструменти міжнародної торгівлі. Види торговельної політики. Фрітрейдерство. Протекціонізм. Форми протекціонізму. Регулювання міжнародної торгівлі. Систематизація регуляторних механізмів зовнішньоторговельних відносин. Рівні та інструменти регулювання міжнародної торгівлі. Одностороннє, двостороннє та багатостороннє регулювання міжнародної торгівлі.

Тарифне регулювання міжнародної торгівлі. Митний тариф і його функції. Класифікація митного тарифу. Вплив мита на національну економіку. Транскордонний тариф на викиди.

Нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі. Кількісні обмеження. Квотування (контингентування). Види квот. Ліцензування. Види ліцензій. «Добровільне» обмеження експорту.

Приховані методи. Адміністративні формальності. Технічні бар'єри. Встановлення мінімальних імпорتنих цін. Імпортні податки. Імпортний депозит. Компенсаційне мито. Антидемпінгове мито. Валютні обмеження. Стимулювання експорту. Експортна субсидія. Експортні кредитні субсидії. Державне кредитування експорту та страхування експортних кредитів. Податкові пільги. Організаційно-інформаційне сприяння. Частка національної участі. Стимулювання національного виробництва.

Демпінг. Види демпінгу. Спорадичний демпінг. Навмисний демпінг. Зустрічний демпінг. Постійний демпінг. Зворотній демпінг. Умови здійснення демпінгу. Антидемпінгове мито. Методи визначення ставки антидемпінгового мита.

Світова організація торгівлі. Роль СОТ у регулюванні міжнародних торговельних відносин. Принципи СОТ. Наслідки вступу України до СОТ. Захист національних економічних інтересів в межах СОТ. Екологізація міжнародної торгівлі.

Змістовий модуль II. МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА СИСТЕМА, ЇЇ СКЛАДОВІ ЕЛЕМЕНТИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

Тема 9. Міжнародне кредитування в системі світогосподарських зв'язків

Міжнародний кредит. Ознаки міжнародного кредиту. Суб'єкти міжнародного кредиту. Функції міжнародного кредиту.

Теорії кредиту. Натуралістична концепція. Капіталоутворююча концепція.

Форми міжнародного кредиту. Зв'язані кредити. Фінансові кредити. Експортні кредити. Форфейтинг. Компенсаційні угоди. Факторинг. Факторингові операції. Внутрішні кредити. Іноземні (зовнішні) кредити. Змішані кредити. Товарні кредити. Валютні (грошові) кредити. Урядові (державні) кредити. Фірмові (комерційні) кредити. Вексельний кредит. Кредит за відкритим рахунком. Купівельний аванс. Кредити міжнародних фінансово-кредитних організацій. Приватні кредити. Змішані кредити. Брокерський кредит. Банківський кредит. Синдикований (консорціальний) кредит. Акцептно-рамбурсний кредит. Обліковий кредит.

Форми кредитування експорту. Лізинг. Класифікація лізингу. Ознаки лізингу. Світовий ринок лізингових послуг. Лізингові послуги в Україні. Факторинг. Переваги факторингу. Ціна факторингу. Ринок факторингових послуг. Динаміка надання факторингових послуг.

Міжнародні кредитно-фінансові інститути. Міжнародний валютний фонд (МВФ). Механізми кредитування МВФ. Світовий банк. Міжнародний банк реконструкції і розвитку. Міжнародна асоціація розвитку. Міжнародна фінансова корпорація. Багатостороння агенція гарантування інвестицій. Регіональні банки. Валютно-кредитні організації ЄС. Європейський інвестиційний банк (ЄІБ). Європейський фонд валютного співробітництва. Європейський банк реконструкції і розвитку (ЄБРР). Міжнародні неурядові економічні організації. Паризький клуб кредиторів. Лондонський клуб кредиторів. Співпраця України з міжнародними фінансовими організаціями.

Зовнішній борг. Функції боргу. Причини виникнення зовнішнього боргу.

Класифікація зовнішнього боргу. Показники зовнішньої заборгованості. Динаміка зовнішньої заборгованості країн світу. Основні методики рівня зовнішньої заборгованості. Управління державним боргом. Методи управління зовнішнім боргом. Зовнішня заборгованість України та шляхи її вирішення. Україна в міжнародних кредитних відносинах.

Тема 10. Формування глобального фінансового ринку

Сутність та причини міжнародного руху капіталу. Показники руху капіталу. Характерні риси сучасного етапу міжнародного руху капіталу. Експорт підприємницького капіталу та його види. Міжнародна офіційна допомога розвитку.

Фінансові ресурси. Джерела зовнішнього фінансування країн. Світовий фінансовий ринок, його функціональна, інституціональна, валютна та географічна структура. Функції світового фінансового ринку та умови його функціонування. Сучасні трансформації світового фінансового ринку. Зелені фінанси. Чинники формування глобального фінансового ринку. Міжнародний ринок титулів власності. Міжнародний ринок боргових зобов'язань. Зелені облігації. Міжнародний ринок похідних фінансових інструментів. Євроборони та специфіка їх функціонування. Диверсифікаційні процеси глобальних фінансових ринків. Основні світові фінансові центри та характеристика їх діяльності. Офшорні зони та компанії: особливості функціонування.

Світові фінансові кризи: причини виникнення та наслідки

Тема 11. Модифікація світового ринку праці

Світовий ринок праці. Шляхи формування міжнародного ринку праці. Тенденції розвитку ринку праці. Чинники впливу на формування ринку праці. Чисельність населення.

Моделі ринку праці. Рейнська (європейська) модель. Американська (ліберальна) модель. Японська модель ринку праці. Шведська модель. Європейська модель ринку праці. Англійська (європейсько-кейнсіанська) модель ринку. Німецька (неоліберальна) модель ринку. Гіг-економіка та гіг-зайнятість.

Структура світового ринку праці. Сегменти. Географічна структура світового ринку праці. Фактори впливу на розвиток світового ринку праці. Показники розвитку світового ринку праці. Продуктивність. Безробіття. Старіння. Рівень зайнятості. Секторальна зайнятість. Безробітні, що живуть за межею бідності. Зайнятість. Часткова занятість. Основні напрями підвищення зайнятості на міжнародному ринку праці. Нові форми зайнятості. Аутсорсинг. Лізинг персоналу. Темпінг. Аутстафінг.

Регулювання ринку праці. Види регулювання, які здійснює держава в межах ринку праці. Механізм соціального захисту.

Україна на світовому ринку праці.

Тема 12. Міжнародні міграційні процеси у XXI ст.

Міграція. Міграція робочої сили. Види міжнародної міграції. Міграція висококваліфікованих кадрів. Основні причини міжнародної міграції. Коефіцієнт Джині. Характерні закономірності розвитку міжнародної трудової

міграції

Етапи розвитку міграційних потоків. Світові центри тяжіння робочої сили. Напрями міжнародної трудової міграції. Кількісні виміри міграційних процесів. Перекази мігрантів. Наслідки міжнародної міграції. Переваги для країн-імпортерів робочої сили. Переваги для країн-експортерів робочої сили. Недоліки для країн-імпортерів робочої сили. Недоліки для країн-експортерів робочої сили. Ефекти країни від міграції.

Регулювання міжнародної міграції робочої сил. Рівні регулювання міжнародної трудової міграції. Нормативно-правове регулювання країнами-імпортерами робочої сили. Стимулювання рееміграції. Методи регулювання міжнародної трудової міграції.

Міжнародні організації в регулюванні міжнародної міграції. Міжнародна організація праці (МОП). Комісія ООН по народонаселенню. Міжнародна організація з міграції (МОМ). Організація ООН з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО). Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ). Управління верховного комісара у справах біженців (УВКБ) при ООН Система постійного нагляду за міграцією (CONEMI). Конференція ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД). Програма розвитку ООН (ПРООН)

Україна у світових міграційних процесах

Тема 13. Світова валютна система

Валюта. Види валюти. Резервна валюти. Типи валют. Конвертованість валюти. Конвертованість за поточними операціями. Конвертованість за капітальними операціями. Повна конвертованість. Внутрішня конвертованість. Зовнішня конвертованість. Часткова конвертованість. Неконвертована валюта. Вільна конвертованість.

Валютний курс. Функції валютного курсу. Фактори, що впливають на валютний курс. Чинники, що впливають на валютний курс. Види валютних курсів. Номінальний валютний курс. Реальний валютний курс. Спот курс. Форвардний курс. Ринковий (розрахунковий) курс. Крос-курс. Валютне котирування. Непряме котирування. Пряме котирування.

Теорії валютних курсів. Класичні теорії валютного курсу. Неокласичні теорії валютного курсу. Кейнсіанські теорії валютного курсу. Некейнсіанські теорії валютного курсу. Монетарні теорії валютного курсу. Нові класичні макроекономічні теорії валютного курсу.

Модель ПКС Г.Касселя (абсолютні та відносні варіанти). Модель свержпропорційного відхилення Р.Дорнбуша. Модель портфельного балансу В.Брансона. Модель валютних криз П.Кругмана. Паритет купівельної спроможності. Індекс Біг-Мак. Індекс і-Род.

Теорії валютного регулювання. Теорія нейтральних курсів. Теорія «еластичних» паритетів. Кейнсіанська теорія валютного регулювання. Некейнсіанська теорія валютного регулювання. Сучасні теорії фінансових активів. Теорія про оптимальні валютні зони Манделла.

Режим валютного курсу. Фіксований режим валютного курсу. Плаваючий режим валютного курсу. Незалежне плавання. Кероване (регульоване) плавання. Змішане плавання по відношенню до однієї валюти. Спільне плавання. Валютний коридор. Прогнозування валютного курсу.

Валютний ринок. Передумови формування валютних ринків. Особливості валютного ринку. Функції валютного ринку. Структура валютного ринку. Учасники валютного ринку. Валютна операція. Основні види валютних операцій. Ф'ючерсні операції. Форвардні операції. Опціон з валютою. Опціони "колл". Свопи. Валютний арбітраж. Динаміка валютних операцій.

Валютний ринок України. Тенденції розвитку валютного ринку України.

Поняття валютної системи та її структура. Світова, регіональна та національна валютні системи. Суб'єкти міжнародних валютних відносин. Основні елементи національної та світової валютної системи. Еволюція світової валютної системи. Система золотого стандарту. Паризька валютна система. Генуезька валютна система. Бреттон-Вудська валютна система. Ямайська валютна система. Регіональні валютні системи. Європейська валютна система.

Міжнародний валютний фонд та його роль. Реформування світової валютної системи: причини та напрями. Сучасні тенденції використання країною цифрових монетарних інструментів та криптовалют. Законодавче забезпечення використання криптовалют.

Становлення валютної системи України. Лібералізація валютного ринку України.

Тема 14. Міжнародні розрахунки та їх відображення у платіжних балансах країни

Поняття та суб'єкти міжнародних розрахунків. Типи і види міжнародних розрахунків. Торговельні й неторговельні розрахунки. Відкритий рахунок. Інкасо. Акредитив. Форми міжнародних розрахунків та фактори їх вибору в міжнародних комерційних відносинах.

Механізм міжнародних розрахунків. Схема міжнародних розрахунків по документарному акредитиву, векселю та інкасо. Ступінь ризику суб'єктів при виборі форм міжнародних розрахунків. Інтернет в системі міжнародних розрахунків.

Роль світових фінансових центрів у міжнародних розрахунках. Місце міжнародних розрахунків у зовнішньоекономічній діяльності. Україна в системі міжнародних розрахунків.

Сутність та структура платіжного балансу. Теорії платіжного балансу. Методологія складання платіжного балансу. Види платіжних балансів: базисний баланс, баланс автономних рахунків, баланс ліквідності. Баланс міжнародної інвестиційної заборгованості

Регулювання платіжного балансу. Фактори впливу на стан платіжного балансу. Економічна рівновага платіжного балансу. Вплив стану платіжного балансу на валютний курс і валютну політику держави. Фінансові кризи (банківські, боргові, валютні) та їх вплив на стан платіжного балансу.

Порівняльна характеристика платіжних балансів провідних країн світу. Платіжний баланс України: стан, структура, динаміка.

Тема 15. Міжнародна регіональна економічна інтеграція

Сутність і фактори розвитку міжнародної регіональної інтеграції. Теорії економічної інтеграції, методологічні принципи теоретичних моделей.

Рівні, форми і типи міжнародної регіональної інтеграції. Стимулювання

політики регіоналізму. Ефекти регіональних торговельних угод. Динамічні та статичні ефекти економічної інтеграції. Основні інтеграційні угруповання: ЄС, НАФТА, USMCA (United States—Mexico— Canada Agreement), МЕРКОСУР, ЛАІА, АТЕС, СНД. Регіональні інтеграційні процеси в Південній Америці, Південно-Східній Азії, Африці. Проблеми формування Митного союзу та ЄврАзЄс. Участь України в процесах регіональної інтеграції.

Тема 16. Європейська економічна інтеграція

Особливості європейської інтеграції. Теоретичні концепції економічної інтеграції в ЄС. Позиції ЄС у глобальній економіці. Процес європейської інтеграції та його витoki. Структурна модель Європейського Союзу. Органи та інституції ЄС. Система прийняття рішень в ЄС. Цілі, принципи та повноваження ЄС. Європейський внутрішній ринок. Економічний та монетарний союз ЄС.

Європейські політики. Етапи розширення ЄС. Досвід країн ЦСЄ щодо коінтеграції в ЄС. Особливості розширення Євросоюзу 2004 та 2007 років. Застосування Індексу Грубела-Ллойда (індекс виявлених переваг) в окремій галузі (на вибір) на ринку ЄС. Європейські кліматичні амбіції 2030-2050 рр. Європейська Зелена угода. Європейське стратегічне бачення конкурентоспроможної та кліматично нейтральної економіки.

Проблеми та перспективи співпраці України з країнами Європейського Союзу. Інтеграційний вибір України. Євроінтеграційна стратегія України.

Тема 17. Глобалізація економічного розвитку: тенденції, асиметрії, регулювання

Глобалізація світової економіки: сутність, форми та особливості. Теоретичні концепції глобалізації. Цілі сталого розвитку. Індикатори та показники глобалізаційного процесу.

Суперечливість процесу глобалізації: позитивні та негативні наслідки. Фінансова глобалізація, її основні форми, характеристики та наслідки.

Глобальні проблеми сучасності: сутність, класифікація та процеси їх загострення. Демографічні проблеми. Продовольчі проблеми. Екологічні проблеми. Проблеми загострення регіональних конфліктів. Глобальна пандемія. Проблеми нерівномірності розвитку країн світу. Проблеми освоєння людством океану та космосу.

Економічні виміри глобалізації. Глобалізм і національна економіка. Виміри переваг глобалізації. Основні глобалізаційні виклики людству. Міждержавне регулювання глобальних проблем. Роль міжнародних економічних та фінансових організацій у вирішенні глобальних проблем людства.

Резолюція Генеральної Асамблеї ООН «Перетворення нашого світу: Порядок денний в області сталого розвитку на період до 2030 року». Глобальна екологічна політика.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	усього	аудиторні	у тому числі		Самостійн робота
лекції			Семінари / практичні		
Змістовий модуль I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ. ФОРМИ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА, 37 балів					
Тема 1. Міжнародна економічна система	6	4	2	2	2
Тема 2. Трансформація міжнародних економічних відносин	7	4	2	2	3
Тема 3. Диверсифікація міжнародної економічної діяльності	6	4	2	2	2
Тема 4. Світова торгівля товарами та послугами	8	4	2	2	4
Тема 5. Форми, методи міжнародної торгівлі та цінова політика на світовому ринку	8	4	2	2	4
Тема 6. Міжнародний науково-технологічний обмін	5	2	2	-	3
Тема 7. Світовий фінансовий ринок	8	4	2	2	4
Тема 8. Регуляторні механізми міжнародної торговельної системи	6	4	2	2	2
Модульна контрольна робота	2	2		2	
Разом за змістовним модулем I	56	32	16	16	24
Змістовний модуль II. МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА СИСТЕМА, ЇЇ СКЛАДОВІ ЕЛЕМЕНТИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ, 53 бали					
Тема 9. Міжнародне кредитування в системі світогосподарських зв'язків	7	4	2	2	3
Тема 10. Формування глобального фінансового ринку	8	4	2	2	4
Тема 11. Модифікація світового ринку праці	6	4	2	2	2
Тема 12. Міжнародні міграційні процеси у XXI ст.	8	4	2	2	4
Тема 13. Світова валютна система	8	4	2	2	4
Тема 14. Міжнародні розрахунки та їх відображення у платіжних балансах країни	5	2	2	-	3
Тема 15. Міжнародна регіональна економічна інтеграція	7	4	2	2	3
Тема 16. Європейська економічна інтеграція	6	4	2	2	2
Тема 17. Глобалізація економічного розвитку: тенденції, асиметрії, регулювання	7	4	2	2	3
Модульна контрольна робота	2	2		2	
Разом за змістовним модулем II.	64	36	18	18	28
Усього годин	120	68	34	34	52

5. Теми семінарських занять

№ з/п	№ теми / модуля	Назва теми	К-ть годин
1.	1/ I	Міжнародна економічна система: сутність та структура.	2
2.	2 / I	Організація та суб'єкти міжнародної економічної діяльності	2
3.	3/ I	Форми міжнародної економічної діяльності.	2
4	4/I	Сучасна структура світового ринку товарів і послуг	2
5	5/1	Форми міжнародної торгівлі	2
6	7/1	Структура світового фінансового ринку	2
7	8/I	Рівні та інструменти регулювання міжнародної торгівлі.	2
8	I	Модульна контрольна робота	2
9	9/II	Ознаки та суб'єкти міжнародного кредиту	2
10	10/II	Функції світового фінансового ринку та умови його функціонування.	2
11	11/II	Шляхи формування міжнародного ринку праці	2
12	12/II	Характерні закономірності розвитку міжнародної трудової міграції	2
13	13/II	Поняття валютної системи та її структура, світова, регіональна та національна валютні системи	2
14	15/II	Рівні, форми і типи міжнародної регіональної інтеграції	2
15	16/II	Процес європейської інтеграції та його витоки.	2
16	17/II	Глобальні проблеми сучасності: сутність, класифікація та процеси їх загострення	2
17	II	Модульна контрольна робота	2
Разом			34

6. Теми практичних занять

Згідно ОПП практичних занять не передбачено

7. Теми лабораторних занять

Згідно ОПП лабораторних робіт не передбачено

8. Самостійна робота

№ з/п	№ теми / модуля	Назва теми	К-ть годин
1.	1 / I	Систематизація країн світу	2
2.	2 / I	Організація та суб'єкти міжнародної економічної діяльності	3
3.	3 / I	Транснаціональні корпорації, сутність, критерії, еволюція та структура	2
4	4/I	Місце міжнародної торгівлі в системі МЕВ	4
5	5/I	Базисні умови постачання (INCOTERMS) та їх роль у формуванні ціни зовнішньоторговельних угод	4
6	6/I	Основні форми передачі технологій	3
7	7/I	Особливості світового ринку позичкового капіталу	4
8	8/I	Систематизація регуляторних механізмів зовнішньоторговельних відносин	2
9	9/II	Зовнішня заборгованість України та шляхи її вирішення	3
10	10/II	Характерні риси сучасного етапу міжнародного руху капіталу	4
11	11/II	Структура світового ринку праці	2

12	12/II	Україна у світових міграційних процесах	4
13	13/II	Еволюція світової валютної системи	4
14	14/II	Порівняльна характеристика платіжних балансів провідних країн світу.	3
15	15/II	Участь України в процесах регіональної інтеграції	3
16	16/II	Детермінанти євроінтеграційної стратегії України та проблеми її реалізації	2
17	17/II	Роль міжнародних економічних та фінансових організацій у вирішенні глобальних проблем людства	3
Разом			52

9. Методи та технології навчання

Методи викладання освітнього компонента «Міжнародна економіка» спрямовані на розв'язання навчальних завдань.

Вибір методів і технологій викладання та навчання здійснюється залежно від мети заняття, змісту, навчальних можливостей здобувачів освіти, особливостей особистості викладача, матеріально-технічного забезпечення.

Засоби навчання, які застосовуються при викладанні дисципліни, є словесні, наочні й практичні. Серед форм та методів подачі навчального матеріалу з «Міжнародної економіки» застосовуються:

1. Структурно-логічне навчання: поетапна організація системи навчання, що забезпечує логічну послідовність постановки і вирішення дидактичних завдань на основі поетапного відбору їх змісту, форм, методів і засобів із урахуванням діагностування результатів;

2. Контекстне навчання: ґрунтується на інтеграції різних видів діяльності, як навчальної, наукової, так і практичної.

3. Імітаційне навчання, основою якого є імітаційно-ігрове моделювання в умовах навчання процесів, що відбуваються в реальній системі.

4. Проблемне навчання, яке здійснюється на основі ініціювання самостійного пошуку здобувачем освіти знань через проблематизацію (викладачем) навчального матеріалу.

Застосовуються професійно-ігрові технології викладання: дидактичні системи використання різноманітних «ігор», під час проведення яких формуються вміння вирішувати завдання на основі компромісного вибору (ділові та рольові ігри, імітаційні вправи, індивідуальний тренінг, комп'ютерні програми тощо); діалогово-комунікаційні технології: сукупність форм і методів навчання, заснованих на діалоговому мисленні у взаємодіючих дидактичних системах суб'єкт-суб'єктного рівня.

Подані матеріали дозволяють здобувачеві освіти самостійно планувати терміни та обсяги змістової складової навчальної діяльності, прогнозувати її результативність

За рівнем активності: пояснювально-демонстраційний, дослідницький.

За функцією: усне викладання матеріалу, закріплення, самостійна робота щодо засвоєння навчального матеріалу, перевірка і оцінка знань та умінь.

Самостійна робота здобувачів освіти включає дві складові: самостійна підготовка до аудиторних занять, до занять у режимі онлайн, підготовка до тематичного тестового контролю та рубіжного контролю.

10. Методи та форми контролю

Методами та формами контролю результатів навчання є (зазначити ті, що підходять): екзамени; комплексні іспити; стандартизовані тести; наскрізні проекти; командні проекти; аналітичні звіти, реферати, есе; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах; розрахункові роботи; завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо; інші види індивідуальних та групових завдань.

Форми контролю знань здобувачів:

- поточний;
- модульний;
- підсумковий (залік, екзамен).

Поточний контроль знань здобувачів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на семінарських заняттях, практичну та самостійну роботу.

Модульний контроль знань здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або комп'ютерного тестування.

Підсумковий контроль знань проводиться у формі екзамену за екзаменаційними білетами, кожен з яких включає три питання (письмово чи усно) або заліку (письмово/усно або шляхом тестування). Екзаменаційні білети повинні бути затвердженими в установленому порядку.

Екзамен є обов'язковою підсумковою формою контролю, яка дає змогу оцінити системне, а не фрагментарне засвоєння навчального матеріалу і не може бути зведена до рівня поточних форм контролю.

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС - A, B, C, D, E, FX, F).

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F		незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Рекомендована література

11.1. Базова

1. Гронтовська Г.Е. Міжнародна економіка. ЦНЛ. 2014. 382 с.
2. Козак Ю.Г. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: Навчальний посібник. / Ю.Г. Козак, В.В. Ковалевський, К.І. Ржепішевський.– Київ: “Центр навчальної літератури”, 2014. 676 с.
3. Козак Ю.Г., Макогон Ю.В., Логвінова Н.С., Барановська М.І., Московченко О.М., Захарченко О.В. Кредитно-модульний курс з міжнародної економіки: Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2018. 296 с.
4. Козак Ю. Г. Міжнародні економічні відносини, навч. посіб. /Ю.Г. Козак, М.А. Заєць, Н.В. Притула, О.М. Коваленко та ін. Одеса- «ТОВ.ПЛУТОН », 2016. 352 с.
5. Міжнародна економіка: Навч.-метод. Посібник для самот. вивч. дисц. / За ред. проф. А.М. Поручника. – К.: КНЕУ, 2015. 160 с.
6. Міжнародна економіка. Підручник./ За ред. А. О. Задой, В. М. Тарасевича – К.: Центр учбової літератури, 2019. 416 с.
7. Міжнародна економіка: Підручник / А.П. Румянцев, Г.Н. Климко, В.В.Рокоча та ін., За ред. А.П. Румянцева. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2014. 449 с.
8. Міжнародна економіка: Підручник/ А.П.Румянцев, Г.Н. Климко, В.В.Рокоча та ін.; -К.: Знання, 2016. 479 с.
9. Міжнародна економіка: Навчальний посібник. За загальною редакцією Сахарова В.Є. – К.: Національна академія управління, 2017. – 432 с.

11.2. Допоміжна

1. Амеліна І В. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / І.В. Амеліна, Т.Л. Попова, С.В. Владимиров. - К. : «Центр учбової літератури», 2013. 256 с.
2. Зінчук Т.О. Сталий розвиток і торгівля аграрною продукцією у форматі Угоди про асоціацію Україна - ЄС // Сталий розвиток - ХХІ століття: управління, технології, моделі. Дискусії 2018: колективна монографія / Міненко М.А., Бендюг В.І., Комариста Б.М. [та ін.]; НТУУ “Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”; Національний університет “Києво-Могилянська академія”; Вища економіко-гуманітарна школа / за наук. ред.. проф. Хлобистова Є.В. Київ, 2018. С. 515-520.
3. Мульська О.П., Бараняк І.Є. Прогностична модель формування україно-німецької міграційної системи. Економіка і прогнозування. № 2. 2019. С. 120-137
4. Олійник А. А. Національна валютна система в умовах глобалізації. Економічний простір. № 11. 2016. С. 27-38.
5. Резнікова Н.В., Іващенко О.А., Рубцова М.Ю. Глобальні проблеми як об'єкт міждисциплінарного дослідження у фокусі міжнародної економічної безпеки та сталого розвитку. Економіка і держава. №7. 2020. С.24-32
6. Українська міграція в умовах глобальних і національних викликів ХХІ століття: наукове видання / наук. ред. У.Я. Садова. Львів, 2019. 110 с.

11.3. Інтернет- ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.portal.rada.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Державного агентства України з інвестицій та розвитку. URL:: <http://in.ukrproject.gov.ua/>.
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL:: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Урядовий портал Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс URL: www.kmu.gov.ua32
5. Національний банк України [Електронний ресурс]. URL:www.bank.gov.ua33.
6. Міністерство закордонних справ України [Електронний ресурс] URL:: www.mfa.gov.ua
7. Державна митна служба України [Електронний ресурс]. URL:www.customs.gov.ua
8. Державний комітет України у справах національностей та міграцій [Електронний ресурс]. URL: www.scnm.gov.ua
9. Світовий банк: <http://www.worldbank.org.ru>.
10. Міжнародний Валютний Фонд: www.imf.org
11. Міжнародний Валютний Фонд: www.imf.org
12. Світова організація торгівлі: www.wto.org
13. Міжнародний банк з реконструкції та розвитку: www.worldbank.org
14. Багатостороння агенція з гарантій інвестицій: www.miga.org
15. Міжнародна організація праці: www.ilo.org
16. Державний інформаційно-аналітичний центр моніторингу зовнішніх товарних ринків Держзовншіінформ” [Електронний ресурс]. URL::с: www.ukrdzi.com
17. Інститут світової економіки і міжнародних відносин [Електронний ресурс]. URL:: www.iweir.org.ua
18. База українського законодавства в Інтернет [Електронний ресурс]. URL: www.lawukraine.com
19. Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) [Електронний ресурс] URL::www.oecd.org